

4 april 2013

Welzijnsbeleid: Veilig sporten!

Preventiebeleid

ACV Openbare Diensten steunt de uitbouw door de overheid van een welzijnsbeleid in het kader van sportbeoefening binnen defensie. Een goed onderbouwd preventiebeleid vinden wij noodzakelijk.

Op stafniveau heeft de militaire overheid een inventaris opgemaakt van de verschillende sportdisciplines die men beoefend binnen defensie. Vervolgens heeft men voor het opmaken van een risicoanalyse en het uitwerken van preventiemaatregelen, prioriteiten gesteld. Het lijkt ons ook logisch dat voorrang wordt gegeven aan de sportdisciplines die voorkomen in de nieuw uit te voeren fysieke geschiktheidstesten. Als hoogste prioriteit vinden we hier dan ook lopen, fietsen en zwemmen terug. Maar ook andere zeer veel beoefende activiteiten zoals de koordenpiste, de hindernissenbaan, de natuurlijke omloop, Survival run, indoor klimmen, Close combat en gevechtswemmen behoren tot deze hoogste prioriteit. Vervolgens zullen de risico's geanalyseerd worden van hebertisme, fito-meter (vitaparcours), MTB, oriëntatieloop, klassieke balsporten (zoals volleybal, voetbal, handbal, basketbal, golf, ...), Atletiek (zoals polsstok, speerwerpen, ...), racketsporten, conditiegymnastiek, fitness training, skiën, kayaken, schaatsen en ijschaatsen en schermen. Om af te ronden worden de risico's bekeken van langlaufen en nordic walking.

Belang van de Risico-analyse en de preventiemaatregelen

Per sport worden de risico's bekeken vanuit het oogpunt van: "de mens", "de uitrusting", "de omgeving", "het product" en "de organisatie".

Voor de nieuwe sporttesten heeft men vanuit het oogpunt van "de mens", onderstaande vragen gesteld:

- ✓ Medische screening: Bestaat er een risico dat medisch ongeschikt personeel deelneemt?
- ✓ Zichtbare kwetsuren: Bestaat de kans dat kwetsuren erger worden?
- ✓ Test geleid door gevormde PTI (physical trainer instructor): Bestaat er een verhoogde kans dat er door onkunde van de begeleider kwetsuren optreden?
- ✓ Roekeloos en onvoorzichtig gedrag: Bestaat de kans dat door overmoed kwetsuren optreden?

De antwoord op deze vragen moet zorgen voor de nodige preventiemaatregelen opdat de risico's op ongevallen en kwetsuren verminderen. Voor ons voorbeeld resulteert dit in onderstaande preventiemaatregelen:

- ✓ Het commando volgt de medische geschiktheid van het personeel op en deelt dit mee aan de PTI die op zijn beurt voor het begin van de sporttesten controleert of elke deelnemer geschikt is.
- ✓ De PTI doet een visuele geschiktheidscontrole van de deelnemers.
- ✓ De officier S3 maakt het sportprogramma op en controleert of de PTI gekwalificeerd is.
- ✓ De PTI ziet erop toe dat de deelnemers zich correct gedragen.

Hierdoor tracht men de risico's te beperken tot "aanvaardbare risico's" en verhoogt men de veiligheid van het personeel bij het uitvoeren van sporttesten.

Maar buiten de mens zijn natuurlijk nog andere factoren aanwezig die het risico op kwetsuren verhogen. De "uitrusting" wordt langs 2 invalshoeken bekeken. Enerzijds moeten de risico's herleid worden die schade kunnen veroorzaken door bijvoorbeeld het gebruik van onaangepast schoeisel en kledij. Anderzijds moet ook in acht worden genomen dat er tijdens de uitvoering van de sporttesten een EHBO-set en personeel opgeleid om eerste hulp te verlenen aanwezig is. Dit om te beletten dat eventueel opgelopen kwetsuren ernstiger worden.

Vervolgens mag het belang van de "omgevingsfactoren" niet over het hoofd worden gezien. Hoe reageert de mens indien hij een sportprestatie (vb 2400 meter lopen) moet neerzetten bij buitentemperaturen lager dan 10° Celsius of hoger dan 25° Celsius. Ook hier verhoogt het risico op kwetsuren en ongevallen. Vandaar dat de overheid zal opteren om enkel sporttesten af te leggen tussen deze twee temperatuurruitersten. Opnieuw wordt een "aanvaardbaar risico" gecreëerd.

Daaropvolgend wordt het "product" bekeken. Laten we als voorbeeld "de looppiste" nemen. Waar legt men de looptest van 2400 meter af? Legt men de test af op de openbare weg waar ook nog andere weggebruikers zich bevinden, dan verhoogt het risico op aanrijding van een personeelslid. Dus, wat dit betreft zal defensie opteren voor een afgesloten loopparcours waar zich geen andere personen of voertuigen op bevinden. Maar buiten de plaats waar men gaat lopen zal ook veel belang gehecht worden aan de staat van de looppiste. Een looppiste met hindernissen zoals putten, boomwortels, gaten erin, ... , of waar zich vreemde objecten op bevinden verhogen het risico op ongevallen. Dus ook hier zal het commando maatregelen moeten nemen om de veiligheid van het personeel tijdens de uitoefening van de sporttesten te verhogen. De piste zal goed onderhouden moeten worden en regelmatig worden geïnspecteerd. Eveneens zal moeten gekeken worden om hindernissen te verwijderen.

Ten slotte bestuderen we "de organisatie" van de sporttesten. Hierbij wordt de nadruk gelegd op alle elementen die nodig zijn om op een veilige manier de testen af te leggen. De PTI moet in het bezit zijn van een deelnemerslijst en controleert de geschiktheid. Hij ziet er op toe dat de deelnemers voldoende zijn getraind, Hij laat de deelnemers opwarmingsoefeningen uitvoeren, hij begeleid het afleggen van de testen, hij demonstreert en wijst de uitvoerders op de mogelijke gevaren, ..., hij geeft aan de deelnemers een begeleide cool down na de uitvoering. Ook hier zien we dat al deze elementen moeten bijdragen tot een vermindering van het risico.

Welzijnsbeleid

Zoals reeds eerder vermeld zal defensie voor elke mogelijke sport binnen defensie een dergelijke analyse opmaken. Voor de disciplines zwemmen, lopen en fietsen werd de risicoanalyse al opgemaakt en voorgelegd aan de vakorganisaties tijdens het hoog overlegcomité welzijn. Na het aanbrengen van enkele kleine aanpassingen werden ze door de vakorganisaties goedgekeurd.

De overheid bevestigde ons dat de risicoanalyses voor de militaire sporten: koordenpiste, hindernissenbaan, hebertisme, fit-o-meter (vitaparcours), natuurlijke omloop, survival run, indoor klimmen, close combat, gevechtswemmen, hinderniszwemmen, MTB en oriëntatieloop uitgevoerd werden en zullen overlegd worden met de syndicale organisaties.

De risicoanalyses van de andere militaire sporten, zoals de klassieke balsporten, de atletiek, racketsporten, conditiegymnastiek, fitness training, langlauf, nordic walking, ski, kayak, (ijs-) schaatsen en schermen moeten nog opgestart worden.

Doelstelling: "Aanvaardbaar risico"

Nadat alle risicoanalyses opgemaakt zijn en overlegd zijn met de syndicale partners, zal de militaire overheid de nodige documenten en richtlijnen op te stellen om de preventie van sportongevallen te stimuleren.

Walter Van den Broeck
Secretaris

The logo for the ACV (Association of Civil Servants) is displayed in a large, light grey font. It consists of the letters 'ACV' in a bold, sans-serif typeface. To the left of the letters, there is a faint, stylized graphic of a group of people's heads and shoulders, rendered in a light green color, which is partially obscured by the text.

openbare diensten